

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobce: **I. M.**, zastoupeného JUDr. Igorem Honusem, advokátem se sídlem Sokolská 21, Ostrava, proti žalovanému: **Magistrát města Ostravy**, odbor sociálních věcí, se sídlem Ostrava, 30. dubna 3130/2D, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13.6.2007 č.j. SZV/1/9706/07/Hus, **o nároku na příspěvek na živobytí,**

t a k t o:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna advokátu JUDr. Igoru Honusovi **se nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í:

Rozhodnutím Magistrátu města Ostravy, odboru sociálních věcí a zdravotnictví ze dne 13.6.2007 sp. zn. SVZ/1/9706/07/Hut, č.j. SVZ/1/9706/07/Hut bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno napadené rozhodnutí odboru sociální péče Úřadu městského obvodu Ostrava-Jih č.j. 47860/2007/OOK ze dne 6.4.2007, kterým nebyla žalobci přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí.

Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu, ve které namítal, že „Zákon jej diskriminuje, když mu sděluje, že jednoznačně vydělal za jeden měsíc cca 9.000,- Kč. V § 8 odst. 2 a 3 znevýhodňuje některé podnikatele a to je dle jeho názoru nepřipustné a je obětí diskriminace“. Bral za bernou minci, že když podniká, tak v minulosti neměl nárok na podporu. „Letos se to bere jinak, bere se to za tři měsíce pozadu a ptá se, co když svých cca 27.000,- Kč – fiktivních, které neviděl, neutratil podnikatel, protože je neměl, ale řeknu, že je měl a utratil – to pak nemá nárok na podporu ??? To je divné a v rozporu s ústavou“. „Zákon je ponižující pro člověka § 21 odst. 2 – ten jasně sděluje, kdy příspěvek nevznikne a na základě toho i ostatní příspěvky“. Žalobce se domnívá, že nárok na příspěvek má a proto žádá o „zrušení zamítnutí“.

Krajský soud poté, kdy žalobce usnesením ze dne 27.7.2009 vyzval k opravě a doplnění jeho podání a žalobce na tuto výzvu ve stanovené lhůtě nereagoval, žalobu žalobce odmítl. K podané kasační stížnosti žalobce Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28.7.2010 usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Podle názoru Nejvyššího správního soudu bylo ze žaloby dostatečně zřejmé, že v ní žalobce poukázal na příslušná ustanovení zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, a zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, při jejichž aplikaci bylo při posuzování žádosti o příspěvek na živobytí vycházeno z fikce, podle níž činil příjem žalobce, jakožto podnikatele měsíčně částku ve výši 50% měsíční průměrné mzdy v národním hospodářství za předchozí kalendářní rok, ačkoliv ve skutečnosti takového příjmu nedosáhl a u některých podnikatelů taková fikce není stanovena. Dále žalobce v žalobě upozornil na to, že se pro účely posuzování vzniku nároku na dávku pomoci v hmotné nouzi vychází z příjmu, který žadatel dosáhl v období posledních třech kalendářních měsíců před uplatněním žádosti o dávku, v důsledku čehož nemá nárok na pomoc v hmotné nouzi žadatel, který sice v minulosti měl dostatečné příjmy, avšak aktuálně se nachází v hmotné nouzi. Z těchto důvodů považoval žalobce v žalobě uvedené právní předpisy za diskriminační a odporující článku 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a v žalobě tedy nekritizoval příslušné právní předpisy, nýbrž v ní namítl protiústavnost jednotlivých ustanovení zákona č. 110/2006 Sb. a zákona č. 111/2006 Sb.

Krajský soud, vázán výše uvedeným názorem Nejvyššího správního soudu, vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 13.6.2007 č.j. SZV/1/9706/07/Hus a z obsahu připojeného správního spisu žalovaného. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného včetně správního řízení, které jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů k datu vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního, dále jen s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Z obsahu správního rozhodnutí Magistrátu města Ostravy, odboru sociálních věcí a zdravotnictví krajský soud zjistil, že jím bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městského obvodu Ostrava-Jih, odboru sociální péče, jímž nepřiznal žalobci příspěvek na živobytí. Z tohoto rozhodnutí i ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce o příspěvek na živobytí požádal dne 30.3.2007. Od 2.3.2007 je nezaměstnaný, veden v evidenci uchazečů o zaměstnání u úřadu práce a v předchozím období podnikal jako osoba samostatně výdělečně činná. Žalovaný i správní orgán prvního stupně vycházeli z ustanovení § 9 odst. 1, 2 zákona č. 111/2006 Sb., ust. § 8 odst. 1, 2 zákona č. 110/2006 Sb. Podle daňového přiznání za rok 2006 činil měsíční průměr příjmu částku 3.921,50 Kč. Vzhledem k tomu, že tato částka je nižší než 50% měsíční průměrné mzdy v národním hospodářství, je nutno v kalendářních měsících lednu a únoru 2007 vycházet z fiktivní částky, která činí 9.500,- Kč. V prosinci 2006 žalobce podnikatelskou činnost nevykonával a příjem z této činnosti neměl. Průměrný příjem za celé rozhodné období (prosinec 2006, leden a únor 2007) upravený podle § 9 odst. 1 a 2 zákona č. 111/2006 Sb. tak činí 4.433,33,- Kč. Částka živobytí činí 3.126,- Kč, a protože příjem žalobce rozhodný pro nárok na příspěvek na živobytí činí 4.433,33 Kč, je proto vyšší než částka živobytí a nárok na příspěvek na živobytí mu nevznikl.

První námitkou žalobce bylo tedy to, že při posouzení jeho nároku na příspěvek na živobytí bylo vycházeno z fikce, podle níž činil jeho příjem jakožto podnikatele 50% průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za předchozí kalendářní rok, ačkoliv takového příjmu nedosáhl. Tento postup vyplývá z ust. § 7 odst. 1 písm. c) zákona č. 110/2006 Sb., dle něhož se za započitatelné příjmy považují příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti uvedené v zákoně o daních z příjmu (zákon č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Podle ustanovení § 8 odst. 1 téhož zákona se za započitatelný příjem za kalendářní měsíc u osoby, která má nebo měla příjmy uvedené v § 7 odst. 1 písm. c), považuje částka odpovídající měsíčnímu průměru těchto příjmů za období uvedené v daňovém přiznání za předchozí zdaňovací období zahrnujících kalendářní měsíce, v nichž byla alespoň po část měsíce vykonávána činnost, z níž měla osoba příjmy uvedené v § 7 odst. 1 písm. c), a částka odpovídající jedné dvanáctině příjmu poplatníků daně z příjmu fyzických osob stanovené paušální částkou podle zákona o dani z příjmu, není-li dále stanoveno jinak. Podle odst. 2 téhož ustanovení za započitatelný příjem osoby uvedený v odst. 1 se však považuje nejméně částka ve výši 50% měsíční průměrné mzdy v národním hospodářství za předchozí kalendářní rok s tím, že tato částka se zaokrouhluje na celé stokoruny dolů a vyhlašuje ji ministerstvo práce a sociálních věcí na základě údajů Českého statistického úřadu sdělením uveřejněným ve sbírce zákonů.

Druhou námitkou žalobce bylo, že pro účely posuzování nároku na dávku v hmotné nouzi příspěvek na živobytí se vychází z příjmu, který žadatel dosáhl v období posledních třech kalendářních měsíců před uplatněním žádosti o dávku a že v důsledku toho nemá nárok na dávku žadatel, který sice měl v minulosti dostatečné příjmy, avšak aktuálně se nachází v hmotné nouzi. Právní úprava pojmu příjem je obsažena v ustanovení § 9 zákona č. 111/2006 Sb. Podle odst. 1 tohoto

ustanovení se pro účely tohoto zákona za příjem není-li dále stanoveno jinak, považuje

a) 70% příjmu ze závislé činnosti a funkčních požitků uvedených v zákoně o daních z příjmu, a to po odpočtu daně z příjmu a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, a ze mzdových nároků vyplácených úřadem práce podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů,

b) 80% příjmu

1) z dávky nemocenského pojištění,

2) z podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci

c) 100% ostatních započitatelných příjmů podle zákona o životním a existenčním minimu s výjimkou příspěvku na živobytí. Podle odst. 2 téhož ustanovení příjmem osoby nebo společně posuzovaných osob se pro účely příspěvku na živobytí rozumí příjem podle odst. 1 snížený o přiměřené náklady na bydlení; za přiměřené náklady na bydlení se pro účely tohoto zákona považují skutečné náklady na bydlení (§ 34), nejvýše však do výše 30% a v hlavním městě Praze do výše 35% příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob.

Shora citované zákonné ustanovení aplikované správními orgány při jejich rozhodovací činnosti krajský soud neshledal protiústavními. Zákon o pomoci v hmotné nouzi č. 111/2006 Sb. byl schválen a vydán v souladu s ústavním pořádkem České republiky, přičemž vycházel z čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, který stanoví, že každý, kdo je v hmotné nouzi, má právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních potřeb. Nelze spatřovat jako v rozporu s ústavním pořádkem shora citované ust. § 8 odst. 3 zákona č. 110/2006 Sb., jak se domníval žalobce, tedy fikci podle které je posuzován příjem podnikatele 50% průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za předchozí kalendářní rok. Ačkoliv skutečný příjem žalobce mohl být nižší (nebo dokonce nulový) není možno k této skutečnosti přihlídnout, neboť žalobce v rozhodném období měl se zřetelem k živnostenskému oprávnění si příjem vlastním přičiněním zvýšit a pokud ze svého podnikání měl příjem skutečně nižší nebo žádný měl možnost tuto činnost ukončit nebo přerušit. Další protiústavnost spatřoval žalobce v ust. § 9 odst. 1, 2 zákona č. 111/2006 Sb. a v ust. § 10 písm. a) téhož zákona, dle kterého rozhodným obdobím za které se zjišťuje příjem pro účely posuzování vzniku nároku na dávku je období tří kalendářních měsíců předcházející měsíci, v němž byla uplatněna žádost o dávku. Podle žalobce v důsledku této právní úpravy nemá nárok na dávku žadatel, který sice měl v minulosti dostatečné příjmy, avšak aktuálně se nachází v hmotné nouzi. Dle názoru krajského soudu při posouzení této otázky je mimo jiné také třeba vycházet z důvodové zprávy k zákonu č. 111/2006 Sb., podle které se podmínka nároku na příspěvek na živobytí stanovuje v závislosti na porovnání příjmu osoby, resp. příjmu společně posuzovaných osob částkou jeho živobytí, resp. částkou živobytí společně posuzovaných osob. Je ovšem také apelováno na to, že je nutno trvat na zásadě vlastní odpovědnosti a předvídatosti osoby, proto se nárok na výplatu dávky odkládá u žadatelů, jejichž předchozí příjmy byly nadprůměrné.

Ze shora uvedených důvodů krajský soud neshledal protiústavnost jednotlivých citovaných ustanovení zákona č. 110/2006 Sb. a zákona č. 111/2006 Sb., a tím i důvodnost žaloby žalobce, proto žalobu v souladu s ust. § 78 odst. 7 dále jen s. ř. s. zamítl, přičemž rozhodoval bez nařízení jednání dle ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.

O náhradě nákladů řízení rozhodl v souladu s ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, když žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, jak vyplývá z obsahu spisu, náklady řízení nevznikly.

Odměna ustanovenému advokátu žalobce nebyla přiznána, neboť ze spisu nevyplývá žádný realizovaný úkon právní pomoci.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí je možno podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, do dvou týdnů po jeho doručení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 9. ledna 2013

**JUDr. Petr Indráček
Samosoudce**